

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. június 4.)

a halászati és akvakultúratermékek feldolgozása és forgalmazása érdekében Franciaország által végrehajtani tervezett állami támogatási programról (Fonds d'Intervention Stratégique des Industries Agro-Alimentaires)

(az értesítés a C(2008) 2257. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/738/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután az említett cikknek megfelelően felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére ⁽¹⁾,

mivel:

(3) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot kihirdették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket arra, hogy a kérdéses intézkedésekkel kapcsolatban egy hónapon belül tegyék meg észrevételeiket.

(4) Franciaország 2008. február 18-i levelében tájékoztató formájában ismertette észrevételeit. Az érdekelt felek részéről semmilyen egyéb észrevétel nem érkezett a Bizottsághoz.

1. ELJÁRÁS

(1) 2007. április 24-én Franciaország értesítette a Bizottságot arról a szándékáról, hogy a halászati és akvakultúratermékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó ágazat vállalkozásainak címzett támogatási programot kíván bevezetni. Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 4. cikkében előírt előzetes vizsgálat keretében a Bizottság 2007. június 7-én kiegészítő tájékoztatás iránti kérelmet intézett Franciaországhoz annak érdekében, hogy pontos információkat szerezzen a támogatás kedvezményezettjeiről és a támogatási program jogalapjáról. A francia hatóságok 2007. július 11-én adtak választ. 2007. szeptember 11-én a Bizottság újabb kiegészítő tájékoztatás iránti kérelmet intézett a francia hatóságokhoz, amelyre Franciaország 2007. október 26-án válaszolt.

(2) A Bizottság a rendelkezésére álló információk ismeretében úgy ítélte meg, hogy a bejelentett támogatási program kétségeket vet fel a közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. 2008. január 16-án tájékoztatta Franciaországot a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében és a 659/1999/EK rendelet 6. cikkében előírt hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatáról.

2. LEÍRÁS

(5) Az értesítésben foglalt információk szerint a szóban forgó támogatási program kizárólag állami alapokból kívánja támogatni a halászati és akvakultúratermékek feldolgozása és forgalmazása területén tevékenykedő vállalkozásokat.

(6) A rendszer célja, hogy a kis- és középvállalkozásoktól eltérő vállalkozásokat támogasson annak érdekében, hogy ezek ugyanolyan támogatásokhoz jussanak, mint amilyenekből a kis- és középvállalkozások (kkv-k) részesülhetnek az Európai Halászati Alapról szóló, 2006. július 27-i 1198/2006/EK tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ értelmében.

(7) A támogatásokat a Fonds d'Intervention Stratégique des Industries Agro-Alimentaires (FISIAA, agrár-élelmiszeripari stratégiai intervenciók alap) finanszírozná. Ez a francia hatóságok által létrehozott alap a Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium által igazgatott állami költségvetési előirányzat részét képezi. A FISIAA által nyújtott támogatásokból a Szerződés I. mellékletében szereplő halászati és akvakultúratermékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó valamennyi vállalkozás részesülhet. Következésképpen mezőgazdasági vállalkozásokról, valamint halászati és akvakultúra-ágazati vállalkozásokról egyaránt lehet szó. A tervek szerint 2007-ben a

⁽¹⁾ HL C 61., 2008.3.6., 8. o.

⁽²⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽³⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁽⁴⁾ HL L 223., 2006.8.15., 1. o.

támogatásokat kizárólag a 750-nél több munkavállalót foglalkoztató vagy a 200 millió eurót meghaladó árbevétellel rendelkező vállalkozások számára tartják fenn. A Franciaország által nyújtott felvilágosítás alapján valószínűnek tűnik, hogy ez a prioritás a 2007 után nyújtott támogatások esetében is fennmarad. Ezt a feltételezést a 2007 decemberében kiírt projektfelhívás szövege is megerősíti (lásd a (9) preambulumbekendést).

- (8) Az értesítéshez egy 2007. március 2-án kiírt, a FISIAA célkitűzéseinek megfelelő projektek kiválasztását célzó projektfelhívás tartozik. A francia hatóságok szerint ez a projektfelhívás csak a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő vállalatokra vonatkozik, és a dokumentáció csak példálózó jelleggel ismerteti azokat a feltételeket, amelyek mellett a támogatásokat a halászati és akvakultúraágazatban tevékenykedő vállalkozásoknak odaítélik.
- (9) 2007. december 17-én új projektfelhívást írtak ki a 2008. évre kiválasztható projektekre. Ez a projektfelhívás nem tesz kifejezett említést a halászati és akvakultúratermékek feldolgozása és forgalmazása területén tevékenykedő vállalkozásokról, azonban utal a Szerződés I. mellékletében szereplő valamennyi termékre (beleértve tehát a halászati és akvakultúratermékeket is). A felhívás említést tesz az Európai Halászati Alap (EHA) általi támogatásra való jogosultság új szabályairól is.
- (10) A Bizottság erről a francia Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium honlapján kihirdetett új projektfelhívásról⁽⁵⁾ csak a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozat meghozatala után értesült. Erről az új projektfelhívásról a francia hatóságok 2008. február 18-i levele nem tesz említést. A hatóságok csak annak észrevételezésére szorítkoznak, hogy „a jóváhagyásban tapasztalható késedelem eleve megakadályozta a feldolgozó vállalkozásokat abban, hogy részt vegyenek a FISIAA [2007. március 2-án kiírt, de csak 2007. április 24-én bejelentett] 2007. évi projektfelhívásában”.
- (11) A francia hatóságok szerint a FISIAA-t jelenleg támogatási kerete, azaz a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő vállalatokra alkalmazandó, N 553/2003. szám alatt nyilvántartásba vett, és a 2004. július 28-i bizottsági határozattal⁽⁶⁾ jóváhagyott támogatási program határozza meg. Az e határozat tárgyát képező támogatási programnak tehát az a célja, hogy ezt a támogatási keretet kiterjessze a halászati és akvakultúraágazatban tevékenykedő vállalkozásokra.
- (12) A FISIAA 2007-re feltüntetett költségvetése a kedvezményezett ágazatok összességére (egyrészt a mezőgazdaságra, másrészt pedig a halászatra és az akvakultúrára) 13 millió euro. Amennyiben ez az említett két ágazatban tevékenykedő valamennyi vállalkozás előtt nyitva áll, a francia hatóságok szerint ebben a szakaszban nem jelezhető előre, hogy ennek az összegnek ténylegesen

mekkora része kerülne a halászati és akvakultúraágazat vállalkozásaihoz.

- (13) Mivel olyan kiadásokról van szó, amelyeket a támogatás fedezhet, a projektfelhívás pontosan meghatározza, hogy a FISIAA célja az esetlegesen anyagi és nem anyagi beruházásokat magában foglaló, és „erősen strukturáló jellegű” és/vagy „megerősített kereskedelmi irányultságú” és/vagy „innovatív jellegű” vállalkozási projektek támogatása. Potenciálisan támogathatók mindazok a beruházások, amelyek hozzájárulnak a tárolási, a csomagolási, a feldolgozási és/vagy a forgalmazási eljárások kivitelezéséhez. Ezek a beruházások magukban foglalhatnak új berendezések beszerzésével vagy a projekthez kapcsolódó ingatlanok megszerzésével és kulcsrakész átadásával kapcsolatos kiadásokat vagy a projektre szánt személyzeti kiadásokat vagy pedig a szabadalmakhoz, műszaki tervezéshez, tanácsadáshoz hasonló nem anyagi szolgáltatásokat. A FISIAA támogatási intenzitása az anyagi beruházások esetében nem haladja meg a támogatható kiadások 15 %-át, a nem anyagi beruházások esetében pedig a 10 000 eurót.

3. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI

- (14) E támogatási programnak az a célja, hogy a kis- és középvállalkozásoktól eltérő vállalkozásokat támogasson annak érdekében, hogy ezeket a vállalkozásokat – kizárólag nemzeti alapokból – ugyanolyan támogatásokhoz juttassa, mint amilyenekből a kkv-k részesülhetnek az 1198/2006/EK rendelet értelmében. A támogatásokat a FISIAA finanszírozná.
- (15) E támogatási programnak a halászati és akvakultúraágazat számára nyújtott állami támogatások vizsgálatahoz kiadott iránymutatás⁽⁷⁾ (a továbbiakban: „iránymutatás”) szerinti vizsgálata az 1198/2006/EK rendeletben megállapított kritériumokra hivatkozik. Ráadásul a halászati és akvakultúratermékek feldolgozása és forgalmazása területén az EHA-ból támogatható intézkedések csak a kkv-kra irányulnak, míg a jelenlegi támogatási program kifejezetten a kkv-tól eltérő vállalkozásokat célozza.
- (16) Következésképpen a Bizottság úgy ítélte meg, hogy kétségek merülnek fel ezeknek a támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően.

4. FRANCIAORSZÁG ÉS AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (17) Franciaország két érvet hoz fel a FISIAA által a halászati és akvakultúratermékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásoknak nyújtott támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének alátámasztására.

⁽⁵⁾ <http://agriculture.gouv.fr/sections/presse/communiqués/2eme-appel-projets-pour>

⁽⁶⁾ HL C 214., 2005.9.1., 4. o.

⁽⁷⁾ HL C 84., 2008.4.3., 10. o.

- (18) Franciaország egyfelől megerősíti a 2007. október 26-i válaszában megfogalmazott észrevételt, vagyis azt, hogy miközben a halászati vagy a mezőgazdasági ágazat feldolgozó vállalkozásainak tevékenysége gyakran ugyanolyan jellegű, a Bizottság nem állapította meg, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazaton belüli nagyvállalatoknak nyújtott támogatások versenytorzító kockázatokat foglalnak magukban, és lehetővé tette a tagállamok számára, hogy ezeknek állami támogatásokat nyújtsanak.
- (19) Franciaország másfelől azt kéri, hogy a Bizottság ismeresse, hogy véleménye szerint 2007-ben és 2008-ban miért lehetséges a nagyvállalatok számára a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE) jogcímén támogatásokat nyújtani, miközben kizárólag nemzeti alapokból ugyanilyen jellegű támogatások nem nyújthatók.

5. ÉRTÉKELÉS

- (20) A Bizottság először is észrevételezi, hogy a FISIAA 2007. évi projektfelhívását 2007. március 2-án írták ki, 2007. május 2-i válaszadási határidővel, a francia hatóságok azonban csak 2007. április 24-én értesítették a Bizottságot arról a szándékukról, hogy ezt a projektfelhívást ki kívánják írni a halászati és akvakultúraágazat vállalkozásai számára. Vagyis a projektfelhívást még azelőtt kiírták, hogy a Bizottságnak tudomása lett volna a halászati és akvakultúratermékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó vállalkozásokat előnyben részesítő támogatási programról, ráadásul ez azt megelőzően történt, hogy a Bizottság véleményt nyilváníthatott volna egy ilyen program közös piaccal való összeegyeztethetőségéről. A Bizottság ezért kérdezte meg Franciaországtól először azt, hogy az értesítéséhez csatolt dokumentum (vagyis a 2007. március 2-i projektfelhívás szövege) kizárólag a mezőgazdasági ágazat vállalkozásainak szól-e, amire Franciaország 2007. július 11-i levelében igennel válaszolt („Az első projektfelhívás a mezőgazdasági ágazat vállalkozásaira korlátozódott [...] A FISIAA projektfelhívása következképpen csak a jelen támogatási programnak a jóváhagyása esetén fogja megemlíteni a halászati és akvakultúraágazat feldolgozó és forgalmazó vállalkozásait”). Ellenkező esetben ugyanis a támogatási programot a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja értelmében jogellenes (nem bejelentett) támogatássá minősítették volna át.
- (21) Hasonló probléma merül fel a 2007. december 17-én kiírt új projektfelhívással kapcsolatban, amelyről a Bizottság csak a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően szerzett tudomást (lásd a (9) preambulumbekendést). Ez az új projektfelhívás pontosan átveszi a 2007. évi projektfelhívásban foglaltakat, és következésképpen nem említi kifejezetten a halászati és akvakultúraágazat feldolgozó és forgalmazó vállalkozásait, de – hasonlóan az előző projektfelhíváshoz – hivatkozik egyrészt a Szerződés (halászati és akvakultúratermékeket tartalmazó) I. mellékletére, másrészt az 1198/2006/EK rendeletre.
- (22) A Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy egy állami támogatási program jóváhagyása nem automatikus, és egy tagállam előzetesen – a támogatási program vizsgálatának lezárultáig – nem ítélteti meg a Bizottság határozatát. Ezen okok miatt a Bizottság nem fogadhatja el azt az állítást, miszerint „a [szóban forgó támogatási program] jóváhagyásában tapasztalható késedelem eleve megakadályozta a halászati ágazat feldolgozó vállalkozásait abban, hogy részt vegyenek a FISIAA 2007. évi projektfelhívásában”. Azt sem fogadhatja el, hogy anélkül írtak ki második projektfelhívást, hogy határozottan kizárták volna annak lehetőségét, hogy a halászati ágazatban tevékenykedő vállalkozások 2008-ban részesüljenek a FISIAA támogatásaiból, vagy legalább jelezték volna, hogy ez a lehetőség a Bizottság előzetes jóváhagyásának függvénye.
- (23) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint „a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzíja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”
- (24) A nemzeti költségvetésből finanszírozott támogatásokból álló, szóban forgó támogatások (lásd a (7) preambulumbekendést) valóban az állam által nyújtott támogatásnak minősülnek.
- (25) Mivel e támogatások odaítéléséről azt követően döntenek, hogy a Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium szervezeti egységei kiválasztják a projektfelhívás keretében benyújtott projekteket, a támogatás az államnak tulajdonítható.
- (26) A bejelentett intézkedések érinthetik a tagállamok közötti kereskedelmet, és a verseny torzításával fenyegetnek, amennyiben a feldolgozott halászati termékek nemzeti termelését a többi tagállam termelésének rovására előnyben részesítik.
- (27) Következésképpen az e határozat tárgyát képező támogatások a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek.
- (28) Tekintettel arra, hogy a halászati és akvakultúraágazatnak nyújtott támogatásokról van szó, ezeket a támogatásokat az iránymutatás fényében kell elemezni. Az iránymutatás 5.3. pontja ugyanis úgy rendelkezik, hogy az iránymutatást 2008. április 1-jétől kell alkalmazni „az addig bejelentett, illetve az említett időponttól kezdődően alkalmazni kívánt állami támogatásokra”. A francia hatóságok jelezték, hogy a Bizottság jóváhagyására vártak ahhoz, hogy a halászati és akvakultúraágazat vállalkozásait ebbe a támogatási programba bevonják, ezért a Bizottság megítélése szerint a program alkalmazására nem került sor, és következésképpen indokolt azt az iránymutatás fényében elemezni.

- (29) Az iránymutatás 3.2. pontja az 1198/2006/EK rendeletben megállapított kritériumokra hivatkozik. Következésképpen a szóban forgó támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetőségét az említett rendelet fényében kell megvizsgálni.
- (30) A Bizottság észrevételezi, hogy az 1198/2006/EK rendelet értelmében a feldolgozás és a forgalmazás területén az EHA-ból támogatható intézkedések csak a kkv-kra vonatkoznak. Következésképpen a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az e határozat tárgyát képező támogatási program, amely csak a kkv-któl eltérő vállalkozásokra irányul, nem felel meg az EHA támogatási kritériumainak.
- (31) A francia hatóságok nem vitatják ezt az elemzést, ugyanis szerintük „a 2. számú projektfelhívás csak a halászati termékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó ágazat nagyvállalataira, azaz a több mint 750 munkavállalót foglalkoztató, és 200 millió eurót meghaladó árbevételrel rendelkező vállalkozásokra irányulna, és ezek a vállalkozások – a mezőgazdasági termékek feldolgozásával foglalkozó vállalkozásokhoz hasonlóan – nem részesülnek az EHA-ból. [...] A francia hatóságok különösen tudatában vannak annak, hogy a 2004. évi halászati és akvakultúra-ágazati irányelvnek az Európai Halászati Alapról szóló 1198/2006/EK rendelet 104. cikkével együttesen történő értelmezése alapján a Bizottság arra a megállapításra jut, hogy a nagyvállalatok nem részesülhetnek állami támogatásokból.”
- (32) Ennélfogva Franciaország a szóban forgó támogatási programot azzal indokolja, hogy az állami támogatások odaítélése tekintetében a halászati és akvakultúraágazatban tevékenykedő vállalatok helyzetét harmonizálni kell a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozások helyzetével, amelyek tekintetében egy hasonló támogatási programot 2004-ben már jóváhagytak. Mivel azonban a halászati és akvakultúraágazatra irányuló támogatási programról van szó, amely ágazatra külön iránymutatást fogadtak el, a Bizottság nem tudja elfogadni érvként, hogy létezik egy hasonló támogatási program, amelyet egy másik tevékenységi ágazat esetében már jóváhagytak. A Bizottság emlékeztet továbbá arra, hogy a mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozásokra alkalmazandó támogatási programot 2008. december 31-ig kivételes alapon tartják fenn, a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó, az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások⁽⁸⁾ (196) bekezdésének megfelelően. Jelen esetben azonban a halászati és akvakultúraágazatra alkalmazandó új támogatási programról van szó. Ezt tehát az adott ágazatra alkalmazandó szabályok szerint kell elemezni, nem pedig egy másik tevékenységi ágazatban létező, és a halászati és akvakultúraágazatban alkalmazott állami támogatásokra vonatkozó szabályoktól eltérő

szabályok alapján jóváhagyott támogatási programmal párhuzamba állítva. Következésképpen ez az érv nem elfogadható.

- (33) Hasonlóképpen a HOPE keretében a nagyvállalatoknak 2007-ben és 2008-ban nyújtható támogatásokkal való párhuzamba állítás nem fogadható el egy szigorúan nemzeti, az említett vállalkozásokat előnyben részesítő új támogatási program bevezetésének indokolása gyanánt (lásd a (19) preambulumbekendést). A strukturális támogatási programokra és az azok keretében odaítélt támogatások igazgatására vonatkozó szabályok és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok ugyanis függetlenek egymástól, kivéve ha ennek ellenkezőjéről kifejezetten rendelkeznek (mint például az iránymutatás esetében, amely az 1198/2006/EK rendeletben megállapított kritériumokra hivatkozik). Következésképpen az, hogy – kizárólag a költségvetés végrehajtásával járó korlátokra visszavezethető okok miatt – a HOPE 1999 és 2006 közötti programozási időszakának jogcímén még támogatások ítélték oda, nem befolyásolja a szóban forgó támogatási programra alkalmazandó szabályokat.

6. KÖVETKEZTETÉS

- (34) A 6. részben kifejtett elemzés alapján meg kell állapítani, hogy a FISIAA által a halászati és akvakultúraágazat vállalkozásainak nyújtott támogatásokat tartalmazó program, amelyet Franciaország 2007. április 24-én jelentett be, összeegyeztethetetlen a közös piaccal,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ HATÁROZATOT:

1. cikk

A halászati és akvakultúratermékek feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó ágazat vállalkozásainak – a Fonds d'Intervention Stratégique des Industries Agro-Alimentaires (FISIA, agrár-élelmiszeripari stratégiai intervenciók alap) keretében történő – támogatását célzó, Franciaország által tervezett támogatási program összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. június 4-én.

a Bizottság részéről

Joe BORG

a Bizottság tagja

⁽⁸⁾ HL C 319., 2006.12.27., 1. o.